۲۸۲۱

کتابخانه مرکزی
ش/۲۱۵۶
ش/۲۸۲۱

حسن اسماعیل

۴۵

[illegible]

[illegible] نهد کز نهی بر دست — کرب نه در جام و آوی صد جا
[illegible] دید از تو خطا زخمی — کز سلم بر سر نتوان خواند خطا
[illegible] حلم تو را کوه نخواند می گردد — بد نتوان رت داوری کاه صدا
[illegible] تو را بحر نخواند مے کز بحر — بوت سیع نکردی طمع علم و خطه
[illegible] تو نهد در نه عدل تو بخطا — نه علم تو بتکلف نه جود تو بریا
[illegible] تا بیرنگ ستوده شود — تو آن کسے که ستوده به تشنع و ثنا
[illegible] نه در کرم بتکلف تو دل بر نشر — که نا بقطع شود آمد ستم از بیدا
[illegible] نم نه تنم گر زیره و گران — هی چلقم گشتم نه بصر و نه قرا
[illegible] ل تو گردد بگران بردن آید — زانه نیک شناسد ز مرد از زمنا
[illegible] رد دشمن پیشه چهار کار بود — یک نریده و نه بندش از ین چهار جدا
[illegible] وقت هدیت دهم و وقت بذلت منع — وقت شیع بخشش وقت عهد وفا
[illegible] خشم نه مرد وقت و صدم شد دنیا — در هر مقام نامه بر سیم تو گویا
[illegible] شه ز سستی جبانت و شد نزدیک سفه — شد ز سستی عدالت و شد مردمی جفا
[illegible] ر تاج نهاد به گشته ممتحن — هر نا قطا دا به گشته بستلا
[illegible] ر حجت ست سخنهای من دلیل — بر بیشتر ثنای من روا
[illegible] ر گزیده و نه پسندیدت کسی من — گر دار نا ستوده و گفتار نا سزا
[illegible] در پای ناکسان نه پراگنده ام گهر — وز دست کهتران نه پذیرفته ام عطا
[illegible] ر فخر نیست مرا که نه بدرت چو کس — در شعر من مذمت و در نظم من هجا
[illegible] ل روح پاک بهجت جاوید اینما — من رنج را لطافت و جان را مقیل و مصفا

گذ همچنان آرزو بگذشت در سفر
که در رکاب خاک زمین مانده بر

گه نوازد و گه بگریزد نگهی بیند و گه نبند
گه بیزه گاه صاعقه و گه دروه گه

با نیزه سنان دیو دلیران قرین
در چشم سفلگان دیو سفله

مقصود جستجوی سکندر بشرق خواب
مطلوب آرزوی شهیدان

فرعون گشته لاف دم از باطل آلوده
مانده خضر ز شربت او در

گاهی چو سیر بیل بخاک افتاده نزار
گاهی بر مصطفی تن زمین رفته

در سر فراز گشته همه قصر در جهان
در سر نشیب چون عدوی صدر

مرادی بر نیامد از جوع و از عرار
نادی بیتر گذشت ابوالی مرد

صبا بیرد پیام دلم نبی را
نمونه گشت همین مرغزار شقق

نسیم باد دهد اعتبار تربت گردان خاک
بیرد آب همه حسرات عیسی مر

به طفلی است که اطفال بانگ می زنند
بگونه گونه بدانت بوقع طبل بلا

کجاست نخلبن تا بر آرد در باید
نگارخانه حسن و جمال پیدا

زمانه هر نفسم تازه محنتی زاید
اگرچه وعده چنین نیست بیدار

مرا بجور و درشتم بانده گوشش
کران ذ پند بانده ست من و بگفت

بخار چین عمل بین که روزگار بسوزد
خراب می نکند بارگاه کسری را

مهیه عمل ای اندرخانه ذات نقد دل
فریب عاقبت ابانداد این سپهن

دهان سینه گر امیل بان نطق خاموش
نوشتن دیده گفتن بین که لب بسته

چو گرد طبع برایم صفا دهم همه را
گراز کرم نبود طرف پوشان

مدار طایفه میوه در دو خبر سم
که بانگ سخت بزرگست اعتماد

ی از کمال حسن تو بیرونی ای آفتاب — نقطه گشته دایره تا بر آفتاب
ی بخا که زلف تست بر بستر شب آفتاب — روز بخا که روی تست بر بستر آفتاب
ثبت چهره تو نگردد ستاره برگ — سرو بلند قامت تو نگذارد جا آفتاب
ر باد شد داری بر سرو گلستانی — در لاله نوش داری و در شکر آفتاب
آرایه سیه شد زلف تو چرا — در حلقه ها داری و در شکر آفتاب
شب چو شد بر نیاید شکایت — روی چو آفتاب تو اجا گر آفتاب
ر محمد آفتاب غلام تو مدح تست — گاهی در کنار حوری و گاهی بر آفتاب
خالیست جمع تو تا بر اجتماعه — خواهی گوید از روز زیر آفتاب
ای از تو رنگ خانه استوار پادشاه — تا کی ز شک نقطه زر بر آفتاب
فلک کمتر ز بندگی شکر کش جهان — فرمان همی گزارد فرمان بر آفتاب
ر بد و نامدار که خورد بیع او — خانه شرمسار و جبرئیل در آفتاب
ایکانه که رای تو باشد دلیل جان — دیکانه که پای تو ناشد سر آفتاب
ای پادشاه حسن تو اجا گر آفتاب — دانی چرخ پیش سه دو بگر آفتاب
حلقه نشسته دایره عنبرینا ساه — خالت نشانده نقطه مشکین بر آفتاب
برآب نیلگون و بر آتش سرور نگ — گاه فرود آید آن تا گستر آفتاب
روی تو نور گستر و چشم بلا ترا — در دیده ها نظاره کنان بستر آفتاب
بر طرف آن صبح بنور خدا که خورده است — در شکنج شاه منوط و در خنجر آفتاب
بنشسته است زلف تو اکراغ لب — آورده جای پیشه بزیر پر آفتاب
کهها تمام جاروب خلوت نشان گل — خوبان ستاره و تو بجمله سر آفتاب

شها شم تخت دولت خرید اند — ای از غم تو چون مه نو لاغر آفتاب
دود ترا گمان فلکسا برد بر آن فلک — داغ نهاد بر سر هر بسکر آفتاب
از بس مدار بر تو لطف است بیشتر در باغ — ای تو بیا حضر سه و در خاور آفتاب
ور نه بر شکایت تو نزد خسروی — کردا سپهر بنده بوالجا گر آفتاب
خورشید آسمان نبی دولت کریست — دولت حضر و خاطره منظر آفتاب
هندوی شب که بهر دزدیدن آمدم — سنگ سیاه بر انگند کوهر آفتاب
کرهست از زمانه بکندم ز روشنی — ای از فکند حکم تو در چنبر آفتاب
نه از فلک بشام نماید عذار ماه — نه از آسمان بصبح برآرد سر آفتاب
آید بخلوه بیش نه من گر آفتاب — آن جلوه میکند که کند خیره در آفتاب
کو بیش از کشتگان و فروزان رخش آن — دولت کریست خسرو در محضر آفتاب
او را بطحان اصبد و مرا جا بر آستان — او را بغرق سایه مرا بر سر آفتاب
بر پرده وقت صبح بیارگاه بام — تا باز بیند کسر او این منظر آفتاب
کیسان بود اگر رسدم سر بر آفتاب — یا تا بدم ز ره کلوی بر سر آفتاب
ای از لطف شب سئال ترا در برآفتاب — از شب کرد بد سایه کرا نه برآفتاب
منظاره کرد بس جمال تو سبکسه — دولت بدا از در بچه این منظر آفتاب
ای کرده بار تو جبین مه سر آفتاب — تا زر تو هم پایه رسد هم برآفتاب
در صبحدم بنفشه مرین در طرف بام ماه — در بخمن چراغی و در منظر آفتاب
فرش است بر در تو ز ما بطلسان — یا رنجهات بر سر یکه بر آفتاب
کند جبا فکنده کله بر سر نیاز — هندوست اگر صد و دولت کر آفتاب

بسکرات

میکرد نه زمانه از آنوشی نوشش ماه — میکرد نه چو ذره بگرد سر آفتاب
در شهی رخ تو دم دم و اکنون باین امید — ای آرسکنج زلف تو در چنبر آفتاب
کاهی بلاله میکدم کز بهار خوان — کاهی بماه بنگرم کز بر آفتاب
زینسان کز اشتعاع دیم دیده دوخت — کو باندوی نشد فروغی در آفتاب
یا جلوه ایست داده در آینه سپهر — از تابه که تابد زد تر بور آفتاب
یعنی بجلسه سقف زر اندود منظری — کانداده تر بدسایه آن منظر آفتاب
از اسکاه فخر زمین و زمان علی — کاورا بود غلام صد و هفتاد آفتاب
در چشمه خانه دت کابه دلیست — هرشب رود بغرب و زاسکنده آفتاب
جبار ای خطیر مهی تر نه فلک — ای ده فلک تراشده صد چنبر آفتاب
نه پایه بلندت که بالا ازو بدست — پایه چهارم آن بنبر آفتاب
تابت از درسکا ایام رخ نتافت — کاندازه صد کهر در آفتاب
فهرست کند بدشمن و لطف تو بدوست — روز اینچه باکنان سه دیا کوهر آفتاب
سنگ اندایت اکصدع الزاجب — شب نظیر نه خال سیکمن خواجب
خلقت با کوهر مرجع جود شد — اجوار بحر شد شرجوا شد
روشن بتش سیاه حبشی را — تابان دود کاب از کواکب آکب
دین حال من با فلک در شکایت — توضیح حوادث ز تو ره تو اب
ترحضه را دو جفای زمانه — زاهد دیا بده فراق صواب
زنده دران جهان هنر ور — زیبا تر بکهای سپهر علاجب
فلک را همی کفتم از دور کاری — چرا اشتر حالیم کشت خارجب

چرا کشم باین زمانه مخالف — چرا بهم باین ستاره معاند

نشوم بحمایت تا بن سیرم — بخداوند اندر طلب مصاحب

پریشان چی و چشمی پریشان — گرفتار توی و فرسی بخواب

نه جای قرارم ز جور اعادی — نه روی دیارم ز ظلم اقارب

فلک چون شنید این حدیث شکایت — مرا گفت بس کن که طال العتاب

اگرچه ترا هست جای شکایت — ولیکن شکر انداز نیرزد اهب

گه آری چو درگاه صاحب نیابی — مقر مقاصد محل مآرب

فلک باین اندر حکایت فرو ماند — بماند ز گفتار بیت صحیح کاذب

فرو گفتن شبستان گردون — کشیدند سر در نقاب مغارب

بیامد سحر آمد گرازنده آن — چنان خنجر خنجر خاوری

سوم خموشی دمان در صحاری — چو بگشاد بند از میان اوری

یکی بر فرازی گه نشیب نژند — همی بود در دشت دیبای مراکب

یکی در نشیبی گه اوبال نارون — همی برگذشت از رکاب رکاب

درین خورد سلطان نشاط شراب — که بیش هر اسباب صاحب

تو گفتی لطافت درین دهر گردش — شود زین آبنوس آبنوس

شود تا فراز سپهر اندر آید — گهانش مرادت کند از حجاب

دهی چو گردد گویا ز مردم — را مردم بر گشته بر ثواب

مواسک نصرت آن گرامی — سخن گوید در شکر در جواب

زمی صحبت بر فراز رکاب — فرازان چو بر آسمان نجم ثاقب

ا

ن

نوروز فرخ آمد و بوی بهار داد — هر بیدمشک را سمن نقش بار داد

بار دگر دو نفشه نوروز بوستم — کف بر لب رطب ریم ز عمر مدار داد

نرگس ز کف سکه زد و بید سکه زد — گر بید بوسه ایم سیم انتظار داد

گفتم بکان سه گره کام مار داشت — چون نام سه سپید بکان زنهار داد

می برشتم و در خانه خان آمد — شب رفت صبح صادق و ارجان آمد

تو رفته دل چه نادک آه آمد — گره بترو حیات رشان آمد

ساقی بیا و آبستنی روان آرم — کز باد بوی بیاد ایر بستان آمد

در سه صبا بوبانوی برشم — اگر فرشته رحمت ز بهمان آمد

ره در سر بازار عشق در سواند — مرا همیشه زان سر زیان آمد

نسوده ام در کان جان بوده ام — کز بید صاحب بر مردکان آمد

مرهی دلی ز هر اهل جهان برسد — کز ار غصور آن نشاردان آمد

دو دیده عین جاک بهشتان نور — ملا در نیم روان جاک بهشتان آمد

جاکه کشور از کشور فشاری — کنار نفحه مرع از خدایان آمد

جان کنار جهان بخشی باد اصیل — کز زر دون سخاشی بدان نرسان آمد

سلطان وصف کز امروز که خوانند — صدای صحرا در حصب سنان آمد

صبای ملک عدوشی تا سو دارد — کز جان ز تابش مردی کنان آمد

هزار رخم رسد رتن سر جوب دل — سلم بوه از شاخ ارغوان آمد

ایزدان جهان سپاه دان آمد — جاکه باد بهاری بوستان آمد

بر برگ گل ز نیش بسکه جان فرو برد — رجاکه سوزه جاوید بوستان آمد

چون زر بمن صلهٔ نبشت نگار آسان شمارم کوه بباسان شمار

بدانند ستارهٔ بدان بسوزند سنبل بدان چون سرو کان سوزند

روی تنگ خوبان در باد مانند با سیم تنان زر باد کمتر دانند

با سال های برس بیان است آسفته رسیدن نگرانه در رفتار

با عمر من صلح نه در مردن نومیش ز طاعت و صدقی ار مختار

من با عمر بخرم صلوت شما نیم کفتم که من نخرم باطل کرد کار

بر سر نه خس بر حمله سیل دوان کرده نه خس بر سیل دوان کار

آن شاه بداد کمات کو بی حق است زنهار بدو بی سر و بی مغز مباد

ترسان ز بار دین که بود سخت بی قرار بیچیز رسانند و نه دست این سوار

برخوام رفت جز سه میش فرا در سر مدت نه نه بیش تر

کفت که در نمرد بن همچو منی در ده دهد با تو نخوهم با مختار

مل سه سال و بهانت تا بیان همراه برسرین بدر بهر نثار

کمتر ز رهاج و سه بیارش رهبر کوتر نه روم از تو باد نار

برمادت کرد بان با نیم بهاد دیدی چنین که نیم بر در شاه وار

بدین ز بهر نشیب سه بدرع برستن ما حضرو کنم نثار

شاه بهان نانک عظم رو کنش بسلام رسانند و شه بیب بستوند

آن کو بعزت کرد ده حصل ر در بهر بن نفت من بیت روزکار

آن قصه سعدت و سه بیاره را صورت نه زر مرکه بن باد در

آن ره نه ترجمت و خوبرد اعزاز بیاش بار نه زر تو

ملا دان گفت ال صبر و تحمل — گر توان صفت شد خانه بگذار
همه رهرو بترک مرکب آسوده — مرکب آسوده دان رهانده سوار
سابق دفتا بد صراط الله — به نقران همان و به زاخیار
خرد بنت و دل محمد بنت — حل و عقد خزانهٔ اسرار
برخود آن ماکه پادشاهی یافت — رگ تنش توپا زشه شمار
تا زدولت خمش نشد مریم — در نیاید مسیح در گهوار
اصغری گان نه این نهد بر سر — موسی عمر سما را بسیار
گفت من احسن زده قبول — گفت باز موشی مرده شکار
هر چه فرمودی دین خرد و فرمی — از شمارت گشند روز شمار
بره و مرع راندن ره گشش — گه بانان زیستند در مقدار
جز بدین نظم باشد ار بگشد — ۷ ۷ ۷ ۷ را زار
گرد دنیا مگرد و ملکت جوی — تا گدا آن اند گشت این بسیار
خواهد کان بوده اند پیش از ما — از عطا سخت جهد ست مهار
دین بخیلان دفتها هر روز — ماح خوارند و بسنراج اخیار
در بن چاه بین تن سر بند — زیر و زبرین سر خندار
تا ز بس روزگار خواهد بود — هم سپید مرده هم سپید سالار
مد طریقت خود این جا باید داد — اقل الحد و آخر استغفار
گر ستاند ز بار بد هبت — گله گرد از دشکفت مدار
تب سایین گر چنین نماند — هردم اندیشین تا بسیار

عصر

عصر

هست تو هست مرگ مرا مرگ نیست هست
هست تو هست نزل مسیحا و خضر را

مژده حیات تازه بیجانی میدهی
هر ذره را ز سینه دگر زنده میکنی

هم جان فشانده‌ای ز لب نوشخند خویش
هم زنده بر لب تشنه دگر آرزو کنی

سلطان دهر کیست که در خانه تو نیست
یک کاسه گدایان همه عالم سبو کنی

شستشو ده بهر نماز ما
سنگ را نوع جسمان بر سر مسطر

صبح پرده‌سوز کاروان بود
بوی پیراهن دل بوی صنوبر

گرم رو رهرو جلیل سه منزل
که بر آسمه کلیس را ره داده

ارزان کوهستان هیچ ندارد
رهی رنه غنی سه لیر

هست مست گذر در هر جه دستان هیچ بود
در همه ایران امروز ماه مستان

روز رخسان رمانه شده خورشید سیاه
بر زبان جهان شده لیسان سرور

رود جوشان اهرار عریان و هیچ
ناله‌خوان امروز اسیر مسطر

شاد زاده بدر مرگ شبیه مردم
طرح در سنم ماه بابا دختر

آن معاشت دان نوه سنگ
چون تن بیش زون آید زان گوهر

رستن بار بود، بود ما بر مار
مردم پیش مست بخشه ارپا کن هر

رسته، ماه دیم جان کبیره خورده کبیر
خرین ماه سر شده سیمرغ دیبر

جرده سنگر من نوله جان عارف
دلم مدت مست کنه، لیاله بیبر

چه فاصله دهند تا به سنبه
که رسد دهنه و به نه بیند خیر

شنه سه سنبه در نها بر ما بود
یک شنبه بعضی دیبا بیان لیبر

ان در بن که ماه سری در سنجی
یک بیبی صدیده ابه بنی عربه

۴۶

نوادم عیسوی مژده دم — رمد کرده شهیدان حلال
بوی گل، رنگ نوید فصل بهار — طرف چمن نوازی باد شمال
گر می ارغوان نخورم کم نجورم — ستم از باده خجالت حمال
خاصه وقتی که دهد کاسه جام — [illegible]
گل گلزار سیادت احمد — کز رباح شریش سنبل نهال
مرکز دایره عسر و هنا — آفتاب فلک جاه و جلال
آنکه گردند جهان تا شش جا — ثبت افتد ز فراباب مثال
نه بآدم بخلافت انتساب — تا بحوا بشرافت انسال
دل تو بحر و بحر سوی تو — کف تو ابر و ابر سوی نوال
پرورد آن گهر سلسبیل نژاد — سبز از این کشت فتاد این نهال
گشته نامت عطای تو مدلل — دست گوید سائل رسول
ملک گر کبد کان کاسه بحر — شد نمی لنگر خانه زلال
کیسه کاسه مردم پر شد — ای تو کان کرم و بحر نوال
پیش از این حاتم در سنم کهن — مثل از جود و شجاعت شد مثال
او بخیل و تو جواد او بمثل — او جبان و تو شجاعی بمثال
طی شد اوصاف نه حاتم چون تست — دست جود تو قد کاخ سؤال
کهنه شد داستان رستم چون تست — تیغ رزم تو بروز نبرد مثال
چون کف تو بجهان دست سخا — چون دل دشمن تو پنجهٔ قتال
حسن مقدم بکرم هم طی — سام گرد بکه و رستم زال

وصلیب ز و در این دوران — وحشی و اطرار تو سفر در زوال

هر رسطح تو رشته خود — سه در سایه تو تا رسان

ست سبحه ارباب دول — حسنت قرار ارباب کمال

بون تون د سرو دی نیز — بون توی موطد در بحر خیال

گوهار علم تو اصد رسا؟ — ضرر هنر تو اصد تو دل

تو در سحر ار اسلام نظر م — سه ار کلک تو امرزه جلال

بهر آرزش پرست سه در — بهر تو بین سا ف سه ال

طاع جبل ار ورد و عبر کاه — سهد کل ار رد و سنگ غ ل

خار ل ار رد و ار م حریر — کوه نعل ار رد و بحر لال

چون هم ار وی بهان ار رسید — لرزه امد بحار ی جبال

ار سوی ار ه ار د و ار برش — ار سوی دست جها د رجال

هم گشاد ه کوه ار شاخ کورن — هم رباد ه نگار جسته غ ل

ناز شاه زنده د شب نارد — ز احتساب محرما د ه ال

ر لفتار عقاب ا جبل — ست آموزه شیر رجال

مرحبا جس ها ان آرد — د بکردش رسد بنگ خیال

چند سهو ب آرزو ن سیرت — د سخن مر د نوه نعل بلال

ار د ش خند ز ار جبل جبار — ار سکوت سه ر ر سنگ جبال

ر نه ب جس سم ا ر ن — رسد فرهای پر د ن نا ال

ف چشمی ز هاش چو دی — سوی امون رد جسته غ ل

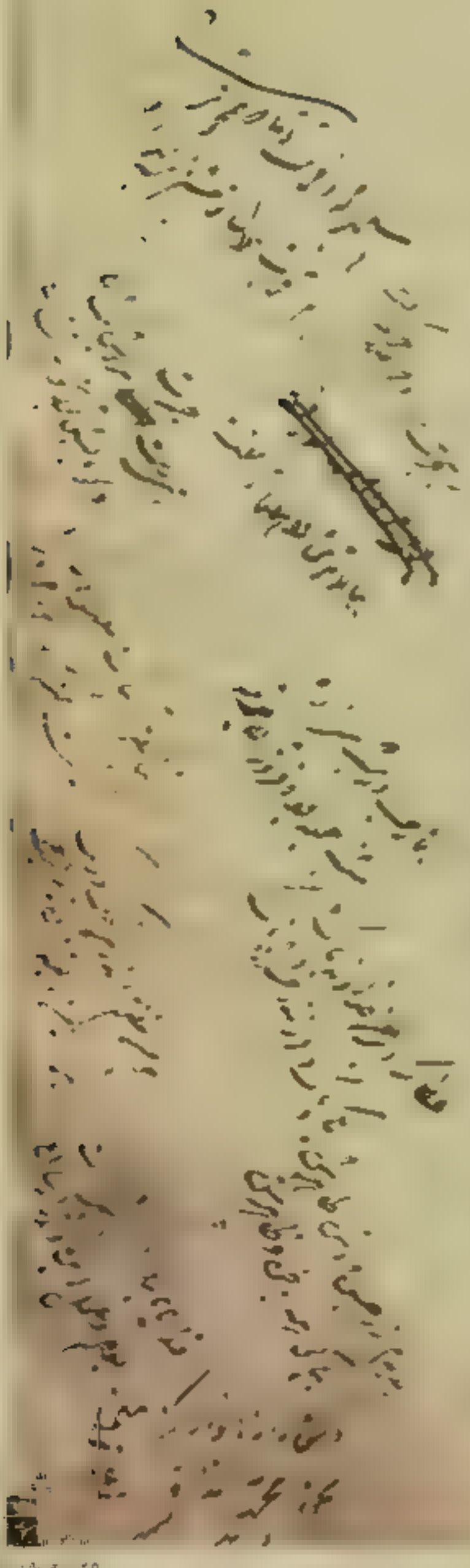

حلال گشت مشوق تحفل بدانا — حرام گشت بر او مقام شیخ راهق

ز مردان خانه ما دور هم اگر گوید — ز من کاسه و سبو یم طعام حلال

مدار حال صباحت مرو خانه ما — کدام مال گزارد و آورد و بدام حلال

بدر صبح، خانه مان خرس خورد — کز اضطرار مرد را بود حرام حلال

سر حلال، پسر نیست — نه ای پسر حلال زن استخوان حلال

بهار بین و سر هزار بین — بهر حلال و ما جهان طبال

ای از مدح تو بس که سزاوار — بر مدح تو مدحم و مدحه را گر مردم

تا حمد گنی شکر بجا بر ده او — در عکس سزا بجهد بن فکر مردم

مل خوشتر و در جام روان — پیمانه دست محبوبه ستم

مدد کعبه و سبحه با بتبر — از اربوی ولاد بر نرسم

بگذاشتی گل تا بجز بودم — و بگذشتند با مل نشستم

مثال همنشین بر من نزار — و گرنه من جهان عالم گذشتم

مرسی با مدت با سود — ای بر قدیمت چیرانم

با سوار در رکس نخایزم — با خوبشکسته دمدام

من آمدم نزار ما در دهر رادم — بفضل و هنر در جهان لاستادم

بر هشت سالست گز خانه آزاد — نه شاگرده نا بنزدان صادم

چو بر هشتصد هم نخاتوی صرد — گرم کز نگیرد و لیقبادم

تو ای افضل الدین اگر بت پرستم — گمان مبر که گندو نه شادم

تو خود قرة العین و فرزند مائی — خنک هم در خود نه هم و شادم

مثنوی

زنی بد مست مردی خواهی کن — فراه حسان شمارد مرد و زن هم
مثل مردی بهشت ده جلد — جبل گوینده برشمار نقصان
رگل سرخ از بم اینجا زاده لاله — همچو عرق بر عذار شاهد عصیان
دوری از بهره شاهوس دوست — چند زنی همچو من بود زهران
من بصحرا سایه ماند دور — چند فرد بود در صحرا چون
ز خزر برداده ریست خود — برشمان عاشقان او بیران
با عمود یک گز و نیم سیر — کاردی بیکره بر سم قران
ز آسمان بگرن تو آن راه بر زند — برشید آبی اگر لنجو مرن
گر بجای آب گلاب تر بیند — برس ابر بر بیند بن تو مران
افتخار زنا نه مجد الدین — ان پیاده تو باده دستان من
چهره گشتی مرا و تو ترسی — گرد باد بود بازوی من
حمله گرد کس تو ای توشه — بود ای گر بر کس زن من

قوی بحمام زد با غسل جماع
لکه با با سرین چون مه — با شی بر سرین من
چون مرا به دکه در نشناسی — همچو صورت کشی بر من
طرفه گرد بر سر رم نهاد — [illegible]
دار و برگ فرد در بن زار زن — اگر نه نکند در یک بیاه زن
خورد، گاه و ندیده خورشید بیاه — بسر [illegible] بیس ب [illegible]
از گره [illegible] [illegible]

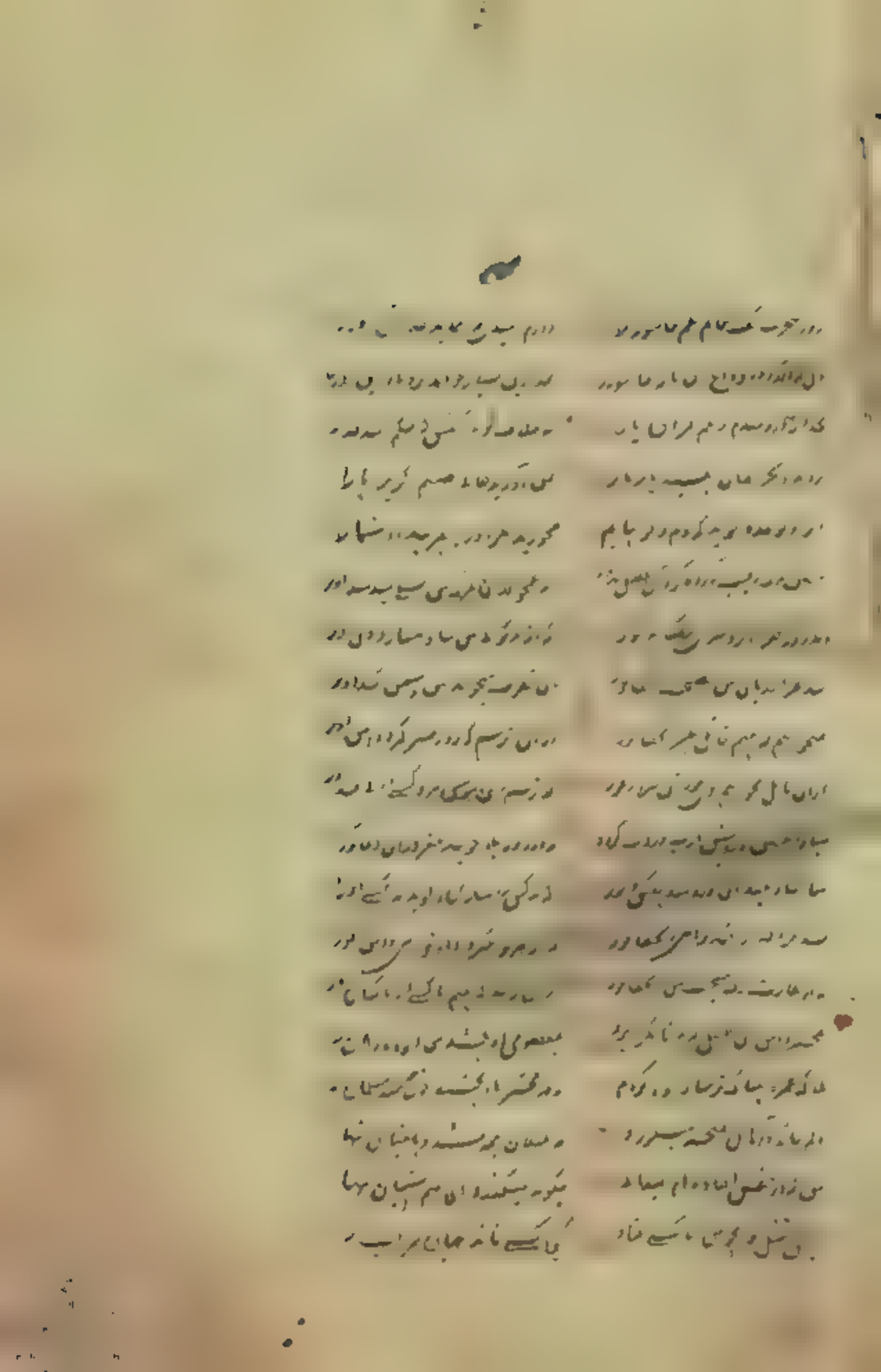

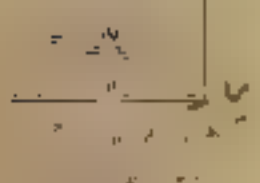

سلام الله ما حب محمد
افضل الله ما حب محمد

علی آنان که دارند حب آنها
سعادت و سعادت و سعادت

مرا بود قطره خون در صدف پرورد
مرا بحر ولایت در گهر پرورد

مرا مهر علی آمد گهر در
مرا مهر علی در بستر زر پرورد

من سنگ مذلت بودم در کان
طلب صدقی مرا در دامان پرورد

مرا می خواستم تا در آغاز محبت
مرا در گنبد خضرا چو مه پرورد

تو ای رحمان بخی راه ندارند
آن دست قضا و قدر پرورد

دلا ای ز کبر و خشم دوران تو بگذر
که امن و دوستی کز خاک این در پرورد

ای به آن گنبد که با دور سپهر
زین خمسه با گنبد خضرا پرورد

کل مرتضی زین زار شد
مرتضی مرا در دامن پرورد

که دارا بیه روی زمی چون من
نرد بیه همه کس دان که دوان محمد

بیه دادن نه پذیرا بیه گدایی
بیه خود خود کرد کس کس نکرد

خدا در زیر گنبد نهاد
با صباح خلافت سر بر آورد

تا بدامن بیه بگیرد
در خشش و خشش و سارش

در ما در بسر نامه آمده
ای ز به کی ده آمده

ای کرد صبح صادق از خنده دم کرد
روی چرخ با بنفشه صبح ساغر کرد

حق بیه در بر خود جلال بیه
فضل صدق در بر خاطر مرد

بر آب فت زین علی خلق
با بیه ان در شرف کار بات

آمد در خانه بیه چون بیه
نظر فرخنده بیه بیات

۱۹۲۵

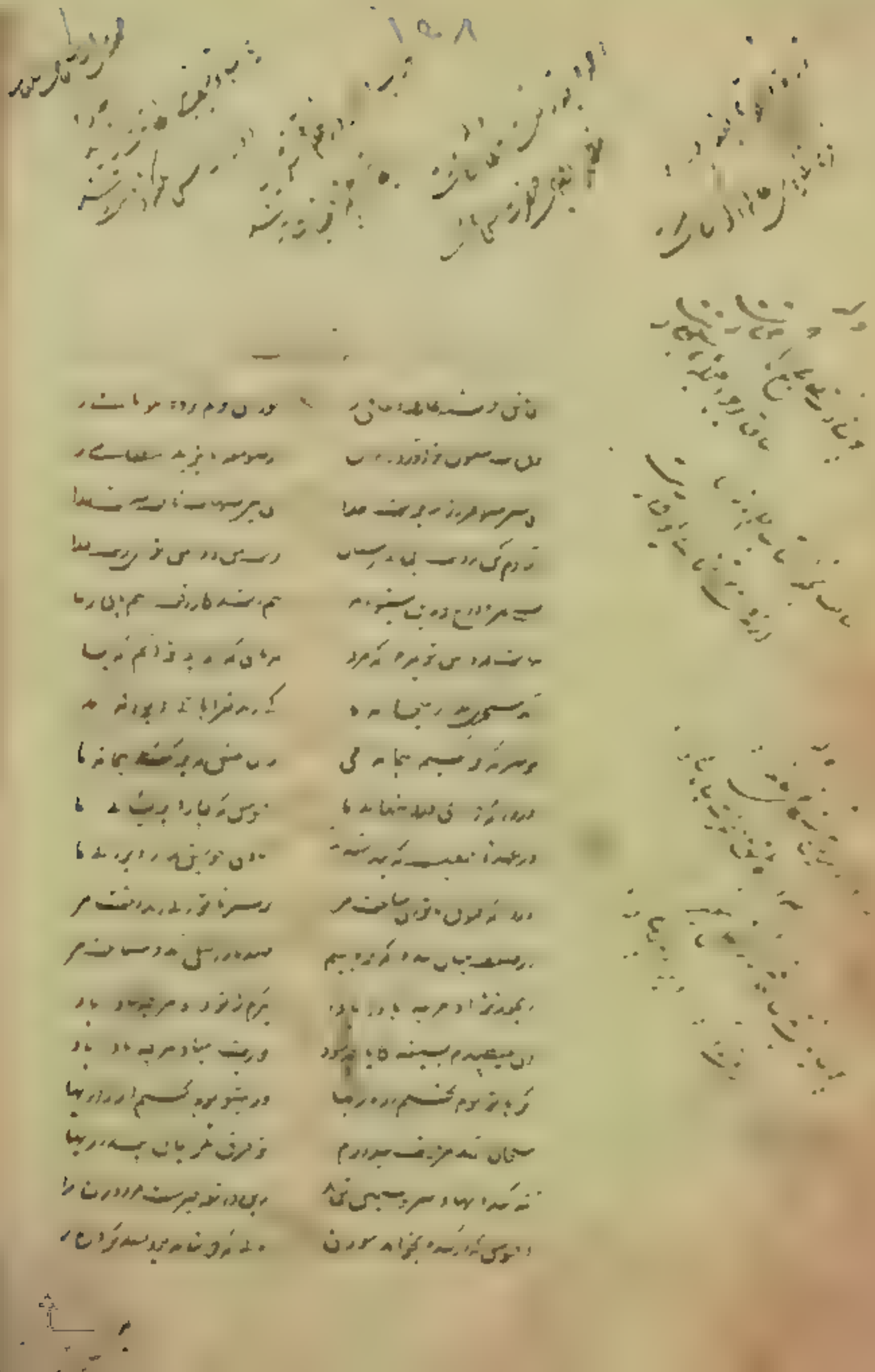

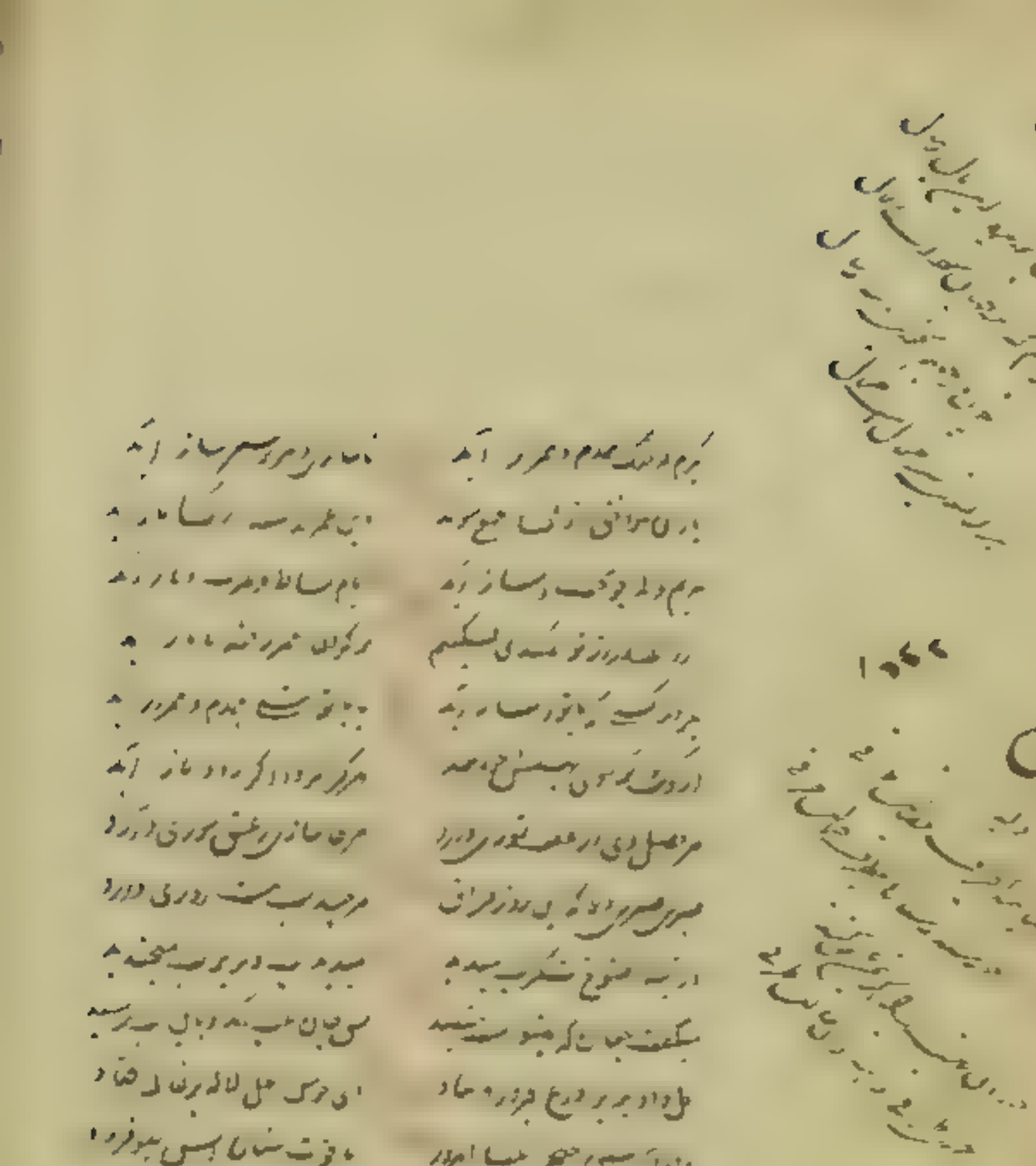

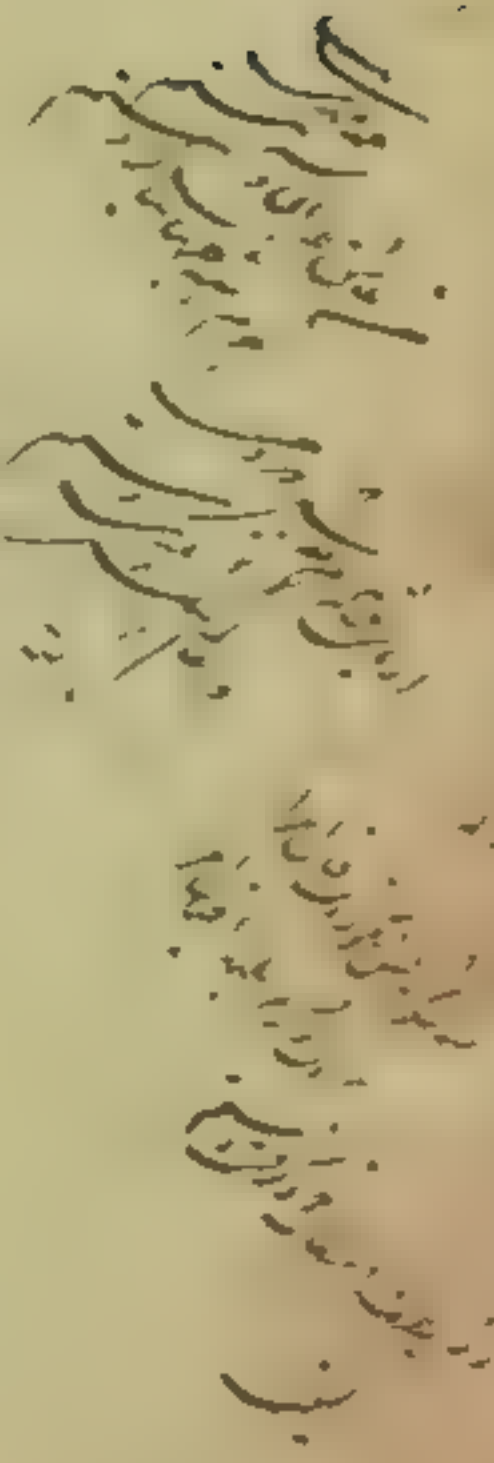

سحرگاهان که عزم میکده کردم — تا روی نازنین را دیده ام دیدم

به هر دیری که رفتم ناقوس — به هر دیده که دیدم ناقوس

هر زمان دجله که از چشمم دیده — تا دل از غم چو دجله خون دیدم

من از آن روز که رخسار تو دیدم — هر شب از غم چو شب تاریک دیدم

من از آن روز که تو را دیدم — بجز از غم دگر چیزی نچشیدم

که تا دل و جان در سر کار تو کردم — هر چیز که در چشم حقارت نگردم

گفتا تو که باشی که ترا یار نگیرم — آن منم که تو خواهی که بیازارم

مست برخیزم از میخانه و جام اندازم — صبح نوشم بر رندان و دوره اندازم

مقصود من از کعبه و بتخانه تو بودی — وین سر بر آن در ز چه مقصد نهادم

نام تو نگیرم بعشق چو در بگرم — بوی تو نگیرم گذر چو ببگرم

یاد تو نکنم دمی چو بی بر برم — یا مهر تو از دل ار تو بگریزم

هرگاه که دل بر صنمی شاد کنم — دیدم ز عاطفت ربان نزدم

خوش باش که ما هوس بیجا نکنیم — بر خود دشوار بر تو آسان نزدم

دهقان بر رفت چو سبزه دمید — سودا ما همه از بای دمید

ما جام می و ساغر در میکده — تا دوش ز ساغر رود دوشم

آن دل که سرا جمله تر خواهد کرد — صد پرده بدان هر بگذرم

جان بر بر جان سپردن دل بر — در شب نکنم بیش تو رسد برم

دیگر تو خشم بر رهان سر — وصل آمده من هم جان بر سر

گه در بان سیمان تو بودم — امروز رخم خاک بیابان تو بودم

گفتم این رشته بسته گیسوی تو — گفت این دست بسته بازوی من

هست در اوج برگ و بار درخت — آن شکوه و بهای پاکدامنیش

روزی بیدار بچه‌ای بینم — دامن مادر از درم چین

محمود را دهم بشه شیر بس — بیگانه صوت زیبا نیاز وبس

گردم ز بخش تا بیاسایم خلق — من رفتن زمین گرفتم ابدیش

دل بسیرین ایشم [illegible] — زیرا که فضا از صوا عنبر بوی

تو برگ گلاب و آب تو دیبا — ارباد صبا برگ گل افتد بر من

نازم بسی و مسلسل آید مرون — صد ناله درس و سلسل آید مرون

بوسه بر سر و گل روان می‌دهد — وین نظرفه که سر و از گل مدهون

در رزم جهان جنگ جوی بیارمی — خود بنی و خود پرست خارمن

گر نام وان نشد بسر منبر — از هر جا برآمده فانه کمن

منبن عمل می‌نت ورنا — خار زده خوت رچو گل بر سرزن

هر خنده از ان خانه ربت مرسد — بوسید مباش وصفه بر درزن

بسر زبان رفته تو ملاوه من — وین حرف فجا مرا بخواند دمکن

ست از بس ملاوه خشونی او — خون پرده بر صفحه نازه مدهمن

ایرفه مر ریاد شنیده کن — بوسم رل گوهر زنده کمن

یاد آید جان رود صدایا خیر — صد نامه دو در قیامتم زنده کمن

پل خنده بر مجمعه تسلی بسن — راه گردش بخرج رنجم بسن

بیش دو مارد ده گردم بسن — متوان سوی خانه ان مرد بسن

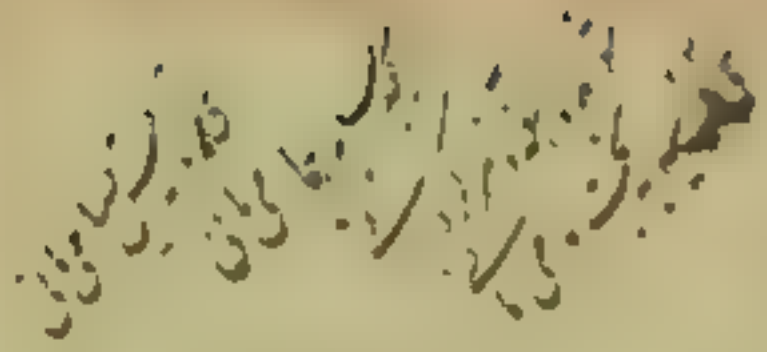

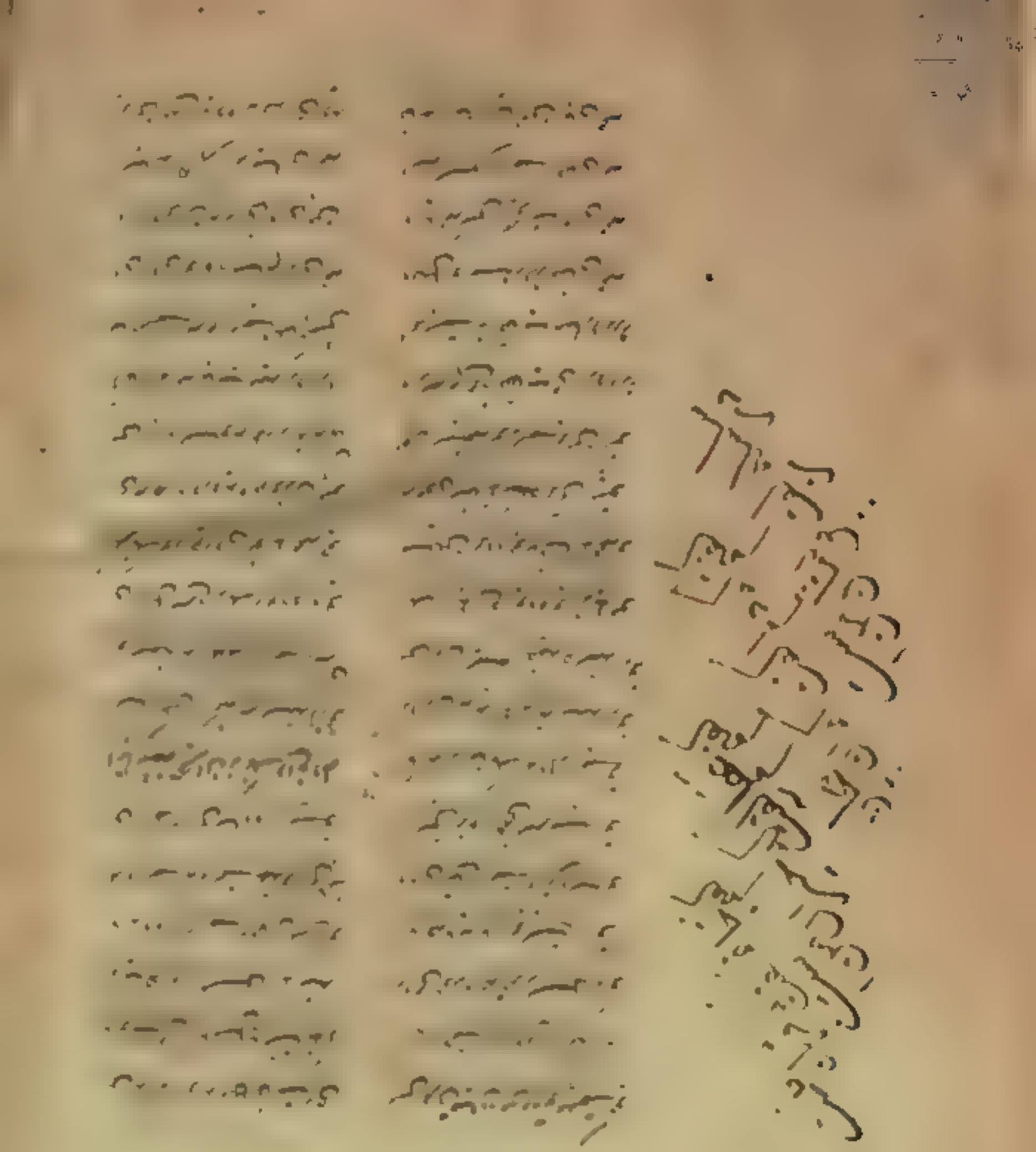

BNF